

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

STRATEGI

Mottagandet av internationellt civilt och humanitärt stöd

Stärkt förmåga till världlandsstöd vid höjd beredskap och
fredstida kriser

Mottagandet av internationellt civilt och humanitärt stöd. Stärkt förmåga till världsstöd vid höjd beredskap och fredstida kriser

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Enhet: Enheten för samverkan och ledning

Text: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Publ nr: MSB2268 mars 2024
ISBN: 978-91-7927-440-5

Förord

Att kunna ge och ta emot stöd är en hörnsten i svensk säkerhetspolitik. Med anledning av det aktuella säkerhetspolitiska läget, den ökande takten i uppbyggnaden av totalförsvaret och Natomedlemskapet är det av vikt att få till stånd en avsevärd förmågehöjning när det gäller världlandsstöd inom civilt försvar och krisberedskap. Behovet av konkreta planerings-, utbildnings- och övningsinsatser är stort inom området världlandsstöd, som involverar många olika aktörer. För att arbeta effektivt är det viktigt med ett gemensamt avstamp och en gemensam färdriktning – här tjänar strategin sitt syfte.

Världlandsstöd vid höjd beredskap vilar på två ben – mottagande av internationellt civilt och humanitärt stöd och mottagande av internationell militärt stöd. I strategin lägger vi fokus på att säkerställa mottagandet av internationellt civilt och humanitärt stöd när Sveriges resurser är otillräckliga. Vi lyfter samtidigt behovet av att detta måste samordnas med Försvarmaktens planering tillsammans med civila aktörer att ta emot internationellt militärt stöd.

Planeringen för allt världlandsstöd som civila aktörer ska kunna ge behöver bli en del i den civila beredskapsplaneringen och därmed bidra till mål för totalförsvaret, mål för civilt försvar och målen för krisberedskapen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tagit fram strategin i samarbete med de civilområdesansvariga länsstyrelserna. I det fortsatta planeringsarbetet kommer fler aktörer att involveras.

Förändringar i omvärld och politikens viljeinriktning kan dock komma att föranleda vissa förändringar på det fortsatta arbetet och därmed också innebära en revidering av dokumentet.

Stockholm, 2024-03-07

Charlotte Petri Gornitzka

Generaldirektör, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Innehåll

1. INLEDNING	5
2. ANSVAR OCH ROLLER	10
3. BEHOV AV STÄRKT FÖRMÅGA.....	12
4. MÅLBILD.....	14
5. HUR SKA MÅLBILDEN NÅS?	15

1. Inledning

Strategin har tagits fram i samarbete mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och de civilområdesansvariga länsstyrelserna. Strategin skrivs mot bakgrund av att Sverige har erfarenhet av värdlandsstödsarbete under fredstida kriser, inte minst under skogsbränderna 2018.¹ Det område som är desto mer outvecklat är värdlandsstöd kopplat till det civila försvaret. Här behöver det tydliggöras att värdlandsstöd inom det civila försvaret innebär två mycket krävande uppgifter att klara av samtidigt.

Det civila försvaret behöver säkerställa följande:

- Att humanitärt och annat civilt stöd kan tas emot för att skydda civilbefolkningen och samhällets funktionalitet.
- Att Försvarsmakten kan få ett effektivt civilt stöd när militärt stöd tas emot i Sverige.

Dessutom behöver förmågan till värdlandsstöd kunna innefatta transit av humanitärt, civilt och militärt stöd till angränsande länder. Situationer med transit av stöd kan vara under en begränsad tidsperiod (veckor), men kan också pågå under långa tidsperioder (år). Det är när vi befinner oss i ett läge inför och vid höjd beredskap som det civila försvarets samtidiga uppgifter blir extra tydliga.

Alla nivåer i den svenska beredskapsstrukturen berörs. Internationellt stöd behöver i regel efterfrågas på nationell nivå (utifrån behov identifierade på samtliga nivåer) och sedan distribueras till lokal nivå där befolkning och kritisk infrastruktur finns.

Likasa krävs en nationell hantering då hjälpen som passerar gränsen till Sverige först måste accepteras, tas emot och samordnas nationellt, för att på central nivå kunna göra avvägningar mellan olika sektorer och delar av landet. Detta gäller också om Sverige är transitland av passerande stöd till ett grannland.

För att effektivt använda tillgängliga resurser i både det förberedande arbetet och under skarp insats krävs en samordnad nationell planering inom den civila beredskapen. Det åligger också MSB och Försvarsmakten enligt uppdrag samt civilområdesansvariga länsstyrelser² att säkerställa totalförvarssamordningen.

¹ Skogsbränderna sommaren 2018, SOU 2019:7.

² Inriktning för en sammanhängande planering för totalförsvaret, regeringsbeslut 29, 2020-12-17, Fö2016/00864, Fö2017/00850, Fö2019/01291 (delvis), Fö2020/01269 (delvis), Förordning (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt Förordning (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser.

Syfte och mål

Strategin beskriver en målbild för arbetet med att säkerställa mottagandet av internationellt civilt och humanitärt stöd och tydliggör en önskad utveckling på området.

Syftet med strategin är således att

- på ett övergripande plan ge ingångsvärden baserade på analyserade utvecklingsbehov (se kapitel 3)
- formulera en tydlig och gemensam målbild samt vägen för att nå dit.

Strategin ingår i ett paket av vägledande och stödjande dokument i syfte att en samlad planering avseende värdlandsstöd inom civilt försvar och krisberedskap kan genomföras i Sverige. Strategin ska också fungera som ett underlag för kommunikation och utbildning, samt kunna användas för att främja ett strategiskt förhållningssätt och kunskapsuppbyggande inom området värdlandsstöd.

Strategin tas fram i ett läge när området värdlandsstöd är under utveckling och kan behöva revideras utifrån förändringar i omvärldsutveckling och annan styrning som påverkar förutsättningarna för arbetet med att ta emot internationellt civilt och humanitärt stöd.

Målgrupp

Målgruppen för strategin är de aktörer inom civilt försvar och krisberedskap som har roller och ansvar vad gäller planering och samordning av mottagandet av internationellt civilt och humanitärt stöd under fredstida kriser, höjd beredskap och krig.

Avgränsning

Den här strategin har fokus på att internationellt civilt och humanitärt stöd ska mottas, transiteras genom och användas effektivt i Sverige under fredstida kriser, höjd beredskap och krig. Dokumentet beskriver därför inte Försvarmaktens planering med civila aktörer inom ramen för att ta emot internationellt militärt stöd. Däremot påtalas att detta påverkar planeringen för internationellt civilt och humanitärt stöd och vikten av samordning.

Inte heller rör strategin hur Sverige lämnar stöd till andra länder (där finns det nationellt redan etablerade processer i förhållande till exempelvis EU och FN). Viktigt att beakta är dock att förmågan att både ge och ta emot stöd ofta regleras genom samma internationella samarbeten och avtal.

Begreppet världlandsstöd

I den här strategin används begreppet världlandsstöd med följande betydelse:

Världlandsstöd innefattar alla åtgärder – från förberedande planering till hantering – som syftar till att så effektivt som möjligt kunna ta emot internationellt civilt, humanitärt och/eller militärt stöd från annan stat eller organisation. Begreppet innefattar såväl mottagande av stöd under fredstida kriser och övningar, som under höjd beredskap och krig.

Världlandsstöd omfattar även transitering av det internationella stödet genom en stat till en annan mottagande stat.

Definitionen är utformad för att i möjligaste mån stämma överens med olika definitioner på världlandsstöd som används inom Nato, FN, EU och i Sverige.

Det bör alltså noteras att världlandsstöd som begrepp sedan lång tid tillbaka används inom flera olika verksamhetsområden och att det inte finns någon definition av begreppet som är etablerad och används enhetligt³. En viktig avsikt med den här strategin är därmed att skapa en gemensam definition som kan ligga till grund för planering och hantering av världlandsstöd inom civilt försvar och krisberedskap.

Världlandsstöd är en nationell angelägenhet

En robust förmåga till världlandsstöd involverar en mängd aktörer, den är tvärssektoriell och nivåöverskridande oavsett var vi befinner oss på hotskalan. Förmågan ställs på sin spets inför och vid höjd beredskap och krig.

Planeringen för de civila aktörerna, inom ramen för världlandsstödet, ska bidra till en ökad förmåga att uppnå tre mål:

- mål för totalförsvaret,
- mål för civilt försvar,
- mål för krisberedskapen.

Mål för totalförsvaret⁴

Det övergripande målet för totalförsvaret är att ha förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet.

Verksamhet inom totalförsvaret ska kunna bedrivas både enskilt och tillsammans med andra, samt både inom och utom landet.

³ Att begreppet världlandsstöd inte bara används inom Nato utan också av t.ex. FN och EU lyfts även i Försvarsberedningens rapport "Kraftsamling – Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret". Ds 2023:34.

⁴ Totalförsvaret 2021–2025. Prop. 2020/21:30.

	<p>Mål för civilt försvar⁵</p> <p>Målet för det civila försvaret är att ha förmågan att</p> <ul style="list-style-type: none"> • värna civilbefolkningen • säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna • upprätthålla en nödvändig försörjning • bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld • upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan • bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred • med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.
	<p>Målen för krisberedskapen⁶</p> <p>De av regeringen angivna målen för krisberedskapen är att</p> <ul style="list-style-type: none"> • minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet • värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Svenskt medlemskap i Nato

Det förändrade omvärldsläget i och med Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina och Sveriges medlemskap i Nato innebär en mängd anpassningar och förberedelser för Sverige på både militär och civil sida, inte minst avseende förmågan till värdlandsstöd.

Sverige har varit partnerland till Nato sedan 1994. Partnerskapet har fördjupats över tid och Sverige har redan innan medlemskap blev aktuellt deltagit i alliansens olika kommittéer – så långt partnerskapet tillåter – på både militär och civil sida. Sverige tecknade 2014 samförståndsavtal med Nato om värdlandsstöd. Försvarsmakten gjorde då vissa förberedelser och har i samband med ansökan om medlemskap tilldelats specifika regeringsuppdrag inför anslutningen.

Det bör betonas att de uppdrag Försvarsmakten har handlar om förberedelser, inklusive stödet från civila aktörer, för att ta emot internationellt militärt stöd. Försvarsmakten har därför engagerat civila aktörer på olika nivåer och i olika grad av detaljering i planeringen.

⁵ Totalförsvaret 2021–2025. Prop. 2020/21:30.

⁶ Statens budgetproposition. Utgiftsområde 6.

Det finns inga motsvarande förberedelseuppdrag för världlandsstöd kopplat till det civila försvarets uppgifter, till exempel att skydda civilbefolkningen och upprätthålla de viktigaste samhällsfunktionerna (inklusive att upprätthålla en nödvändig försörjning). MSB och andra civila aktörer gör ändå olika förberedelser, som även behöver samordnas med Försvarmaktens planering för största möjliga totalförsvarseffekt.

2. Ansvar och roller

Civilt försvar och krisberedskap regleras i lagar och förordningar. Fördelningen av ansvar och roller bygger även på grundläggande principer. Vissa myndigheter har mer ansvar än andra, men alla har ett ansvar att minska sårbarheter och värna samhällets grundläggande skyddsvärden utifrån sitt ansvarsområde. När en samhällsstörning vid fred eller krig inträffar bidrar alla som berörs utifrån sitt ansvarsområde. Detta förväntas även av företag och privatpersoner. Det är grunden för den civila beredskapen.

Alla nivåer i den svenska civila beredskapsstrukturen berörs av området värdlandsstöd även om rollerna och tydligheten i ansvar skiljer sig åt. Samarbete och koordinering mellan systemets nivåer är nödvändigt för att få processen att fungera. Strategin ligger som grund för planeringsarbetet och tydliggör vilken målbild som är önskvärd att uppnå inom området. Hur målbilden ska nås beskrivs övergripande i kapitel 5.

Följande tabell beskriver på en övergripande nivå vilka roller och ansvar som finns i systemet i förhållande till värdlandsstöd. I framtagna beredskapsplaner bör ansvar och roller tydliggöras ytterligare.

	<p>Offentliga aktörer</p> <p>Kommuner: En stor del av värdlandsstödet verkställs på lokal nivå, där många av de samhällsviktiga verksamheterna finns. Kommunerna har lokalt geografiskt områdesansvar där det ingår att bland annat ge olika aktörer möjlighet till samordning inför och under fredstida kriser och höjd beredskap.</p> <p>Regioner: Har ansvar för värdlandsstöd avseende hälso- och sjukvård, både till civila och militära inkommande resurser.</p> <p>Länsstyrelser: Kan efter regeringsbeslut inrikta och prioritera de statliga och internationella resurser som ställs till förfogande. Har regionalt geografiskt områdesansvar och samordnar aktörer på regional nivå.</p> <p>Civilområdesansvariga länsstyrelser: Har geografiskt områdesansvar för sitt område när det gäller civilt försvar. Ansvaret avser uppgifter inför och vid höjd beredskap. Ska ta initiativ till åtgärder och hålla samman planering och förberedelser av civila aspekter av värdlandsstöd.</p> <p>Beredskapsmyndigheter: Kan ha ansvar för viktiga uppgifter i en värdlandsstödsprocess. Flera myndigheter har internationella avtal eller samarbeten, genom vilka internationellt stöd kan erhållas.</p> <p>Sektorsansvariga myndigheter: Ska leda arbetet med att samordna åtgärder inom respektive sektors ansvarsområde för att åstadkomma långsiktig förmågeutveckling. Berörda sektorsansvariga myndigheter behöver delta i den förberedande planeringen för att kunna omhänderta aktuella ingångsvärden.</p> <p>MSB: Företrädar det civila försvaret på central nivå i frågor som har betydelse för avvägningen mellan civila och militära behov.</p> <p>MSB har ansvar för systemutveckling inom civilt försvar och krisberedskap och för att en sammanhängande planering kommer</p>
---	---

	<p>till stånd. MSB ska verka för samordning mellan aktörer och utifrån en nationell riskbild upprätthålla beredskap med stödresurser. Vid hantering är MSB nationell kontaktpunkt för EU:s⁷ och Natos⁸ krishanteringsmekanismer avseende civilt stöd.</p> <p>Försvarsmakten: Företräder det militära försvaret och har ansvar för planering och genomförande vid mottagandet av internationellt militärt stöd (centralt, regionalt och lokalt). Samverkan ska ske med civila aktörer för att bland annat säkerställa en samordnad användning av civila och militära resurser.</p> <p>Regeringen: Uppdragsgivare och står för den övergripande styrningen. Fördelar ansvar och lägger uppdrag på exempelvis beredskapsmyndigheter, även vad gäller världlandsstöd.</p>
	<p>Näringslivet</p> <p>Aktörer inom näringslivet är viktiga för att bidra till att minska konsekvenserna av samhällsstörningar och för att använda samhällets resurser effektivt.</p> <p>Näringslivet producerar majoriteten av de varor och tjänster som behövs både för civilbefolkningen, stöd till Försvarsmakten och inom världlandsstödet.</p>
	<p>Frivilliga</p> <p>Ansvariga aktörer behöver kunna ta emot hjälp från frivilliga (vilket kan ta delar av ett världlandsstöd i anspråk), men även kunna inkludera exempelvis frivilliga försvarsorganisationer och andra ideella aktörer i arbetet för ett robust och uthålligt världlandsstöd.</p>

⁷ Emergency Response Coordination Centre (ERCC).

⁸ Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC).

3. Behov av stärkt förmåga

Sverige har erfarenhet av att ta emot ett omfattande internationellt civilt stöd i samband med skogsbränderna 2018. Även om både händelsen, hanteringen och det internationella stödet var betydande var det en fredstida kris som pågick under några veckors tid. Det går alltså inte att jämföra vare sig behov eller dimensionering om situationen istället skulle vara krig i vårt land eller i vårt omedelbara närområde.

Trots att händelsen 2018 var relativt avgränsad, visar erfarenheterna att värdlandsstöd är arbetskrävande och inrymmer många parametrar som Sverige som nation inte tidigare ställts inför. Erfarenheterna har lett till förändringar inom områdena räddningstjänst samt samverkan och ledning i Sverige.

Med anledning av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har MSB analyserat skarpa erfarenheter av hur det går till i praktiken när internationellt humanitärt och annat civilt stöd transiterats samt tagits emot, koordinerats, fördelats och transporterats vidare till ett krigsdrabbat land⁹.

Erfarenheter från Polen och Ukraina understryker behovet av en robust nationell förmåga inom värdlandsstöd för det civila försvaret. Detta gäller både om det egna landet är drabbat och om behovet finns i närområdet. Det handlar mer konkret om att kunna efterfråga, transitera (ta emot) och distribuera omfattande internationell humanitär hjälp till civilbefolkningen och annat internationellt civilt stöd för att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna.¹⁰ Det är en krävande uppgift som det civila försvaret behöver ha förmåga att hantera samtidigt som ett samordnat civilt stöd till internationell militär verksamhet ska kunna levereras.

Sedan hösten 2022 har vi i Sverige en beredskapsstruktur med delvis nya roller och ansvar för såväl planering som hantering. Den politiska inriktningen ger ökat tryck på såväl beredskapsplanering som genomförande av olika uppdrag som handlar om anpassningar som Natomedlemskapet kräver. Det finns ett stort behov av kunskaphöjning och konkret planering utifrån roller och ansvar på olika nivåer inom civilt försvar.

⁹ "Från erfarenhet till handling – en deskriptiv analys av två nutida samhällsstörningar med fokus på värdlandsstöd", Försvarshögskolan Ö48/2022 samt inom ramen för regeringsuppdraget till MSB om erfarenheter och lärdomar från kriget i Ukraina, FÖ2023/01325.

¹⁰ Stödet kan kanaliseras inom ramen för EU:s civilskyddssamarbete (Emergency Response Coordination Centre, ERCC), Nato (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre EADRCC), FN-organisationer eller genom bilaterala överenskommelser med andra stater eller organisationer.

Slutsatser

- Internationella partners kommer att önska eller kräva dialog med en central civil aktör.
- Sverige behöver utveckla den sammanhållna förberedande planeringen för värdlandsstöd.
- Det civila försvaret kommer vid ett skarpt läge att behöva ett massivt internationellt humanitärt och övrigt civilt stöd.
- Det civila försvaret behöver klara två uppgifter samtidigt: dels att säkerställa att internationellt humanitärt och annat civilt stöd kan tas emot för att skydda civilbefolkningen och samhällets funktionalitet, dels att säkerställa att Försvarsmakten kan få ett omfattande och samordnat civilt stöd vid mottagande av internationellt militärt stöd till Sverige.
- Sverige kommer behöva en gemensam organisering och struktur för hantering och prioritering av inkommande stöd och nödvändiga försörjningsresurser.
- Sverige bör utveckla arbetet inom värdlandsstöd i samarbete med nordiska grannländer.
- För att kunna upprätthålla ett värdlandstöd i krig krävs omfattande samarbete med Försvarsmakten inom ramen för den svenska totalförsvarsplaneringen.
- En förutsättning är att alla inblandade aktörer i förväg är överens om ansvars- och rollfördelning, att planering är gjord samt att aktörerna är utbildade och övade.

4. Målbild

Målbilden baseras på erfarenheter från tidigare händelser, rollfördelning i enlighet med författningsreglerade uppgifter samt insikten om det civila försvarets samtidiga uppgifter avseende världlandsstöd. MSB har ansvar för systemutveckling inom civilt försvar och krisberedskap och att en sammanhängande planering kommer till stånd, det vill säga ett ansvar att samordna och stödja aktörerna i att uppnå målen.

Mål:

Säkerställa mottagandet av internationellt civilt och humanitärt stöd samt att detta samordnas för största möjliga effekt.

Mottagandet ska kunna genomföras under fredstida kriser, höjd beredskap och krig.

Ta emot internationellt civilt och humanitärt stöd

Att säkerställa mottagandet av internationellt civilt och humanitärt stöd syftar till att bland annat kunna skydda civilbefolkningen, samhällsviktig verksamhet och kulturminnen samt öka resiliens och ytterst försvarsvilja i samhället under fredstida kriser, krigsfara och krig.

Rent konkret kan det handla om bemannade mottagningsplatser och uppställningsplatser för internationellt civilt och humanitärt stöd, transporter, lagerhållning och logistik, strategiska reserver av livsmedel, fältsjukhus, medicinsk personal, läkemedel, sjuktransporter, tillfälliga nödbostäder och liknande. Det kan också handla om övrigt civilt stöd som syftar till att reparera kritisk infrastruktur eller stärka de egna resurserna och/eller uthålligheten.

Innan utgången av 2025 ska följande ha uppnåtts:

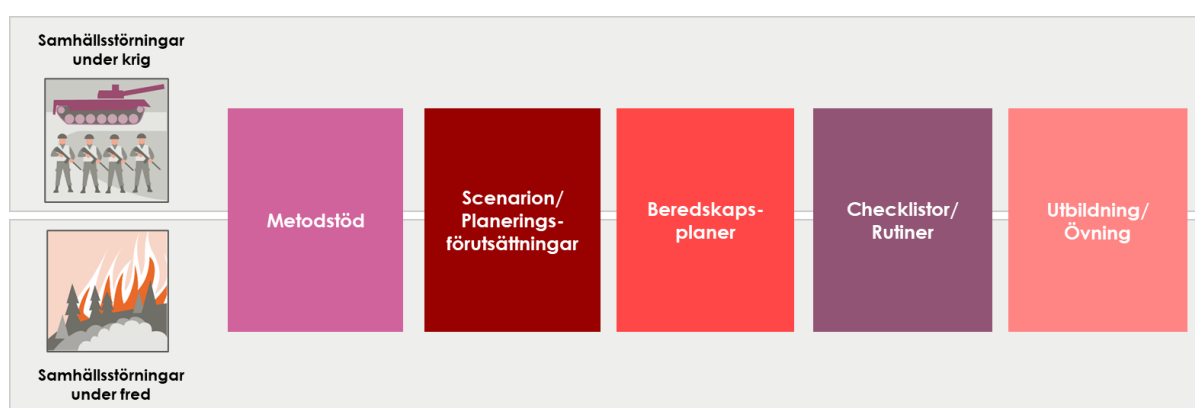
- Aktörsgemensamma metoder och arbetsformer för förberedande planering som säkerställer mottagandet av internationellt civilt och humanitärt stöd är etablerade.
- Mottagandet av internationellt civilt och humanitärt stöd ska kunna genomföras samtidigt som internationellt militärt stöd lämnas till Försvarsmakten.
- Förmågan ska prövas och stärkas genom regelbundna utbildningar och övningar på lokal, regional, högre regional, nationell och internationell nivå.

5. Hur ska målbilden nås?

En grund för att målbilden ska kunna nås är att alla aktörer agerar utifrån sina ansvarsområden, givna inriktningar och uppdrag. För att nå målen stödjer MSB civilområdesansvariga länsstyrelser och andra nyckelaktörer genom att bland annat ta fram aktörsgemensamma dokument, metoder och utbildningar samt ansvarar för samordning av den nationella planeringen.

Utöver detta behöver beredskapssystemet som helhet ta ett gemensamt ansvar för att den civila och militära planeringen av värdlandsstöd samordnas i syfte att få till stånd ett effektivt och fullgott fungerande värdlandsstöd.

Övergripande visualisering över hur målbilden önskas nås

Aktörsgemensamma dokument

Ett metodstöd för hur beredskapsplaner upprättas blir en utgångspunkt för planeringen av att säkerställa mottagandet av internationellt civilt och humanitärt stöd.

Utifrån metodstödet skapas en nationell beredskapsplan som bland annat visualiserar stödet som en process, där olika aktörers ansvar och uppgifter tydliggörs. En tydligare process synliggör också behoven av samverkan, utbildning och övning. Den nationella beredskapsplanen bryts sedan ner på de nivåer som systemet anser vara nödvändigt, exempelvis regionalt och lokalt. Dessa beredskapsplaner kan sedan kompletteras med mer specifika checklistor eller rutiner.

Ett viktigt ingångsvärde i planeringen blir också nationella scenarion och planeringsförutsättningar som ger en bild över vad Sverige behöver förbereda sig för.

Utbildning och övning

En framgångsfaktor för att Sverige ska lyckas med sin värdlandsstödsuppgift är att vi övar och utbildar oss. Med utbildning och övning ökar sannolikheten att kunna

hantera skarpa händelser på bästa sätt. Det är också viktigt att genomförda insatser utvärderas, samt att nya kunskaper omhändertas och implementeras.

Det övergripande nationella behovet av utbildningar och övningar bör inventeras regelbundet. Vidare behöver de beredskapsplaner som tas fram också övas, i syfte att pröva och förbättra dessa.

En introduktionsutbildning kommer därför i ett inledande skede kunna möta de grundläggande kunskapsbehov som flera aktörer efterfrågar. Utbildningen bygger på moduler som kan vidareutvecklas utifrån de önskemål som framkommer.

Finansiering

För att nå den övergripande målbilden är finansiering en viktig grundförutsättning. Aktörerna bör i sin budget säkerställa att ett världlandsstöd kan planeras och genomföras¹¹.

Möjlighet till finansiering av åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och försvarsförmåga finns genom anslag 2.4 Krisberedskap som MSB hanterar.

Medel från anslaget kan sökas för utvecklings- och samverkansprojekt av myndigheter som anges i bilaga 1 till Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap och till myndigheter som pekats ut särskilt av regeringen eller MSB. Anslaget utgör ett viktigt strategiskt ekonomiskt styrmedel och kan användas för att komplettera aktörers egna satsningar inom världlandsstöd.

De projekt som söks behöver förhålla sig till MSB:s finansieringsprinciper¹² samt inriktning¹³ för projekten. Mer information finns på MSB:s webbplats.

¹¹ I Sverige är grundregeln att den aktör som efterfrågar stödet ska stå för de kostnader som uppstår i samband med insatsen. Då en kommun genomfört en räddningsinsats, som medfört betydande kostnader, går det att söka återbetalning från staten via MSB. Återbetalning görs för kostnader som överstiger aktuell självrisk och som är direkt hänförliga till räddningsinsatsen. Samma princip gäller för saneringsinsatser efter oljepåslag på statligt vatten. Vid mottagande av internationellt stöd via civilskyddsmekanismen finns i vissa fall möjlighet för MSB att inledningsvis och tillfälligt täcka kostnader som uppstår. I sådana fall krävs i regel beslut av Regeringskansliet. Syftet är dels att möjliggöra att vi snabbt ska kunna ta emot stöd vid en händelse, dels att det stödjande landet inte ska belastas av kostnader för detta.

¹² Finansieringsprinciper Anslag 2:4 Krisberedskap (MSB 2019-09098).

¹³ Inriktning för projektmedel till myndigheter 2024–2025, Anslag 2:4 Krisberedskap.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap